Наше Слово

УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖНЕВИК
TYGODNIK UKRAIŃSKI
UKRAINIAN WEEKLY

Рік LXXI № 19 (3586) Варшава, 10 травня 2026 року, Ціна / Cena 7 zł (vat = 8%) INDEKS 366609 ISSN 0027-8254 Інтернет-версія газети nasze-slowo.pl

Фото Людмили Лабович

Бенефіс Юрія Гаврилюка с. 2-3

Підготовча конференція «На шляху до URC» у Ряшеві. с. 8-9

«Всі вже є переможцями»: в Ольштині відбувся конкурс «Молоді знавці України». с. 12-13

ISSN 027-8254
9 770027 825269 19

eprasa.pl 543ab60fa7

Людмила ЛАБОВИЧ
Фото авторки статті

Про людину, що збудувала простір, у якому народжується ідентичність. Відбувся бенефіс Юрія Гаврилюка

Це була нагода вшанувати творчий доробок виняткової постаті національного українського життя на Підляшші. 26 квітня у Міській громадській бібліотеці в Більську-Підляському відбувся бенефіс Юрія Гаврилюка, історика та головного редактора Українського часопису Підляшшя «Над Бугом і Нарвою».

«Це свято, і випала мені честь на заході для вшанування ключових постатей Підляшшя зламу XX і XXI століть представити особистість головного героя цього дня – як написали ми у назві заходу: "Письменника, публіциста, головного редактора та фотомитця з Підляшшя". Мушу ствердити й застерегти, що це формулювання є свого роду спрощенням, адже цей перелік не вказує всіх іпостасей Юрія, а лише ті, які ми змогли наголосити. Він сам колись сказав про себе: "За освітою – історик, за натхненням – письменник і фотомитець, з потреби часу – редактор і видавець"», – представляв під час бенефісу Юрія Гаврилюка д-р Григорій Купріянович, голова Підляського наукового інституту, водночас ініціатор проведення заходу.

Це ж дійсно правда, бо героя свята важко описати одним реченням, оскільки Юрій не лише історик та автор історичних книжок, не лише журналіст та головний редактор двомісячника «Над Бугом і Нарвою», врешті – не лише поет і фотограф, але й одна з найважливіших постатей, яка з початку 80-х років XX століття бере активну участь у процесах будування української нації серед православних україномовних підляшан.

«Коли ми дивимося на доробок Юрія Гаврилюка, бачимо щось більше ніж книжки, статті, фотографії та номери „Над Бугом і Нарвою". Ми бачимо людину, яка ціле своє життя присвятила тому, щоб інші могли побачити себе. Бачимо людину, що з дрібних слідів зуміла збудувати розповідь, та з розповіді – простір, у якому народжується ідентичність», – пояснювала д-р габ. Дорота Місіюк, професорка Університету в Білостоці.

Герой свята – Юрій Гаврилюк

Дійсно, заслуги Юрія Гаврилюка в процесі формування модерної української національної свідомості на Підляшші – неабиякі, а багато підляшан виховалися саме на його книжках.

Ушанувати Юрія Гаврилюка прибули на бенефіс знайомі, колеги, родичі та всі прихильники його багатогранної творчості. Зал більської бібліотеки вщерть був заповнений публікою, до того ж не лише з самого Більська-Підляського чи інших частин воєводства, але й з-поза Підляшшя. На подію приїхали місцеві урядовці, представники української держави з Генерального консульства в Любліні, всі ті, кому небайдужа українська справа в регіоні поміж Бугом і Нарвою, одним із символів якої є саме Юрій Гаврилюк.

Твір свого чоловіка читає Євгенія Жабінська

Родина, знайомі, шанувальники, офіційні гості – вшанувати Юрія Гаврилюка прибула ціла зала бібліотеки в Більську-Підляському

eprasa.pl 543ab60fa7

У програмі зустрічі прозвучали дві доповіді – д-ра Григорія Купріяновича та проф. Дороти Місіюк. Не могло також обійтись без представлення творчості героя свята.

Фрагменти віршів, писаних як говіркою, так і літературною мовою, а також прозових творів Юрія Гаврилюка зачитали друзі, родичі та просто його шанувальники, серед інших – Дорота Шупер-Якуб'юк, водночас одна із співведучих заходу. Вона й заявила, що «важко говорити про письменника і поета, не вчувши його творів».

Автоіронічний прозовий фрагмент для презентації вибрала Женя Жабінська, дружина Юрія, зауваживши, що він вміє бути автоіронічним, що не є таким частим. Була й інтерпретація Гаврилюкових віршів у виконанні студентки Вікторії Гаць – наймолодшої членкині редакційного колективу «Над Бугом і Нарвою».

«Я так думала, в якому році ми позналіся. І вишло, што ми позналіся 10 літ тому, а почалося всьо од конкурсу української піесні „З підляської криниці", де я перши раз виступала. Зачалі пісаті, і вуон мніе пудсилав якіїсь артикули по-українськи, бо я не вчилася у школі української мови, і так помалу я стала пісаті і вуйшла в редакцію "Над Бугом і Нарвою"», – згадувала Вікторія Гаць, яка, крім літературної української мови, володіє говіркою села своєї бабусі – Ступники, що неподалік від скансену «Загорода» над Нарвою.

На бенефісі не могло не бути численних привітань, вручення подяк і нагород та промов запрошених гостей. Побажанням не було кінця, та й, звичайно, не забракло подарунків.

«Настрій у мене такий, що й голова тріщить, бо все-таки багато чого про себе почув. Я людина, яка має до всього підхід філософський, та до філософії має підхід іронічний. Однак важко не зворушитися у такій ситуації, коли ти чоловік, який хіба має значення у тому нурті – культурному, літературному, науковому, що пливе з незвіданих давніх глибин нашого буття тут, на Підляшші, у майбутнє», – зізнавався Юрій Гаврилюк після бенефісу радіопередачі «Українська думка» на Радіо Білосток.

Зворушення, але й гумору не приховувала дружина Женя Жабінська, яка на завершення привітань сказала: «Колись зустрілися дві долі – Юрій і я, обоє поети. Так нас доля звела. Я завше буду вдячна Богу, що ми зустрілися і якось з собою прожили. Дякую тобі за всьо, за те, що тебе часто не було вдома, але приїжджав, діти врешті могли пізнати тата, перестати двері замикати перед ним, бо тато частіше був у архіві, ніж вдома. Так було, і думаю, що далі будемо разом мучитися».

Доповненням своєрідного настрою зустрічі, де пафос переплітався з гумором, повага з іронією, поезія з прозою життя, був незвичайний концерт співаної поезії у виконанні відомого барда Романа Гаврана. Виступ легендарного українського співака на заході не став випадковим, оскільки ця постать, як підкреслювали організатори, є знаковою фігурою в культурі української меншини в Польщі 80-х років XX століття, епохи молодості Юрія Гаврилюка. Їхнє знайомство та співпраця, що зав'язалися понад 40 років тому, тривають і донині.

Останній акорд бенефісу – концерт Романа Гаврана

Видатного підляшанина привітала і його хрещена мати

Подарунок від Союзу українців Підляшшя

Під час бенефісу відбулося ще й відкриття двох виставок: «Підляшшя у фотографіях Юрія Гаврилюка» та «Юрій Гаврилюк – поет, дослідник, редактор, видавець: виставка книжок і часописів». Бо ж герой заходу може похвалитися чималим видавничим доробком, а також великою колекцією авторських світлин.

Головним організатором події був Підляський науковий інститут, але до проведення заходу приєдналися Союз українців Підляшшя та редакція українського часопису Підляшшя «Над Бугом і Нарвою». Усе було б, звичайно, неможливим без співпраці з Міською громадською бібліотекою в Більську-Підляському, яка є постійним місцем багатьох українських заходів у містечку, наприклад, підляських українських наукових конференцій. У проведенні свята допомогло іще, зокрема фінансово, Товариство друзів скансену в Козликах. Окрім того, бенефіс співфінансовано з фондів Підляського воєводства.

Вшанування постаті Юрія Гаврилюка було важливою подією українського культурного життя на Підляшші. Це свого роду висловлення вдячності за вклад, який підляський історик і публіцист уже майже 45 років уносить у формування українського етносу на Північному Підляшші. Важливим стало й те, що бенефіс відбувся саме в році, коли очолюваний Юрієм Гаврилюком часопис «Над Бугом і Нарвою» святкує свій 35-річний ювілей. ●

eprasa.pl 543ab60fa7

Мандрівний кінофестиваль «WATCH DOCS» в Перемишлі

До Перемишля вкотре завітає фестиваль документального кіно «WATCH DOCS». Його 24-та едиція відбудеться 14-17 травня в Народному домі у Перемишлі.

«На вас чекають історії про актуальні геополітичні події, а також глибокі, людяні сюжети про долі людей, які пережили складні життєві обставини», – заохочують прийти на кінопокази та супровідні події організатори. Вхід – безплатний.

Більше деталей та програму шукайте на фейсбук-сторінці (Narodnyj Dim – Dom Ukraiński).

Перший показ відбудеться в НД 14 травня о 14:00.

«WATCH DOCS» – це міжнародний фестиваль документального кіно про права людини, на якому щороку можна побачити кількадесят кінопрем'єр і взяти участь у зустрічах із визнаними у світі режисерами-документалістами. За останні роки тут було презентовано кілька стрічок, де головними героями є Україна та українці. Варто зазначити, що це найстаріший кінофестиваль документального кіно, який проходить у Варшаві, а після – мандрує іншими містами Польщі.

Як і в попередні роки, співорганізатором події в Перемишлі є місцеве Об'єднання українців у Польщі.

Захід відбувається у співпраці з Гельсінським фондом з прав людини.

Презентація «Антології сучасної української новелістики»

Фонд св. Володимира Хрестителя Київської Русі у Кракові організовує урочисту презентацію книжки «Антологія сучасної української новелістики. Мереживо долі або Вишиванка». Її видано українською, польською та англійською мовами.

Презентація відбудеться 16 травня (16:00) в концертному залі Музею японської культури «Манггха» в Кракові (Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha) за адресою: ul. M. Konopnickiej 26.

Як зазначають організатори, подія стане особливою нагодою для зустрічі авторів, серед яких – Володимир Рафеєнко, Євген Положій, Катерина Бабкіна, Анна Багряна та інші, а також перекладачів, організаторів і представників дипломатичного, академічного, культурного й медійного середовища. У просторі музею буде представлено та спільно відзначено появу масштабного міжнародного видання, створеного з великою увагою до якості тексту й перекладу і думкою про присутність української літератури в міжнародному контексті.

Під час вечора, зокрема, відбудеться розмова про ідею й шлях створення антології. Також заплановано концертну частину.

Ґданські заходи, присвячені роковинам аварії на Чорнобильській електростанції

26 квітня в Українській бібліотеці у Ґданську відбувся пам'ятний захід, присвячений 40-м роковинам аварії на Чорнобильській АЕС.

Про відзначення повідомлено на фейсбук-сторінці домівки ОУП і Генерального консульства України в Ґданську.

Під час зустрічі учасники згадали події 26 квітня 1986 року, вшанували пам'ять загиблих та вказали на важливість збереження історичної правди для майбутніх поколінь.

Із вступним словом виступила генеральна консулка ГКУ в Ґданську Світлана Криса, яка розповіла про історію вибуху на Чорнобильській АЕС, причини трагедії та масштабні наслідки катастрофи для України й усього світу.

Після – відбулася дискусійна панель за участі модератора події Іллі Балабая та гостя – письменника і волонтера Костянтина Климчука. Учасники дискусії звернули увагу на наслідки Чорнобильської катастрофи, її вплив на суспільство та значення пам'яті сьогодні.

Під час обговорення слово взяла голова Поморського відділу ОУП Марта Коваль, яка, серед іншого, згадала про збереження історичної правди й «правдомовність», зокрема й держави як інституції.

Відбулася теж презентація літератури про Чорнобильську трагедію, включно з книгою Костянтина Климчука «Літо, коли сонце стало чорним».

Після завершення дискусії присутні спільно переглянули український містичний трилер «Брама», що став символічним завершенням цього дня пам'яті. Стрічка розповідає про бабу Прісю, яка разом із родиною живе в Чорнобильській зоні відчуження, зберігаючи зв'язок із містичним світом і стикаючись із реальністю техногенної катастрофи.

Подію завершило відкриття фотовиставки «Чорнобиль: Пам'ятаємо минуле, під загрозою майбутнє», котра показує масштаб трагедії та її наслідки.

Фото з фейсбук-сторінки
Генерального консульства України в Ґданську

Наукова конференція «Довкола Варшавської угоди 1920 року»

24 квітня, у 106-ту річницю підписання військової конвенції Варшавської угоди, в Музеї Варшавської битви відбулася наукова конференція «Довкола Варшавської угоди 1920 року». Під час її відкриття посол України Василь Боднар підкреслив, що зустріч проходить у місці, що символізує «перемогу Польщі над більшовицькою росією за підтримки українців».

«Це нагадування про спільну історію, у якій наші народи вже діяли разом проти спільної загрози. Маю надію, що в майбутньому ми знову зустрінемося – вже в музеї перемоги України над сучасним агресором, російською федерацією, у Києві. І зможемо провести чергову конференцію, присвячену нашій спільній перемозі», – говорив

eprasa.pl 543ab60fa7

український дипломат, якого цитує у повідомленні на своїй фейсбук-сторінці Посольство України у Варшаві.

Посол зазначив також, що історія не є чорно-білою, тому, на його думку, важливо говорити про неї відкрито, особливо з молоддю. Як зауважив дипломат, ця конференція була простором для учнів, щоб побачити історію в її повноті та зробити власні висновки.

«Сьогодні Польща стала домом для мільйонів українців. У певному сенсі історія повторилася: підтримка, яку ми отримуємо зараз, має глибоке історичне підґрунтя. Без попереднього досвіду співпраці між нашими народами такої взаємної підтримки могло б і не бути.

Водночас ми маємо працювати й над складними сторінками спільного минулого, зокрема над темою Волинської трагедії», – сказав Василь Боднар, додаючи, що українська сторона сьогодні демонструє відкритість і готовність до діалогу та порозуміння, серед іншого, в історичних питаннях.

У відкритті конференції також взяли участь головний її співорганізатор – директор Музею Війська Польського Богуслав Пацек – та голова Українського інституту національної пам'яті Олександр Алфьоров, котрий долучився до зустрічі онлайн.

У межах перших двох панелей запрошені спікери, серед яких були історики з Польщі та України, говорили про польсько-український військовий союз 1920 року, угоду Пілсудський-Петлюра, роль дипломатів у підготовці Варшавської угоди, польсько-українську співпрацю після Ризького договору в міжвоєнний період та перемир'я між Армією Крайовою / Делегатурою Збройних сил на Батьківщині (Delegatura Sił Zbrojnych na Kraj) / Об'єднанням «Свобода і Незалежність» та ОУН-Б і УПА у 1945-1947 роках.

Також відбулась презентація тематичних колекцій Музею Війська Польського, котрі представив куратор Ярослав Пих. У програмі заходу відбувся показ фільму «Важке братерство» за участі режисера Єжи Любаха.

Крім цього, посол України Василь Боднар передав директору Музею Війська Польського Богуславу Пацеку копії документів із Дипломатичного е-архіву, присвячені союзу Петлюра-Пілсудський, як внесок у збереження та популяризацію спільної історичної спадщини України й Польщі.

Вроцлавські відзначення 40-ї річниці трагедії Чорнобиля

Щороку 26 квітня українці вшановують пам'ять жертв та ліквідаторів аварії на Чорнобильській атомної електростанції (ЧАЕС).

У рамах відзначень 40-ї річниці трагедії Чорнобиля українська громада Вроцлава 24 квітня взяла участь у літургії та панахиді за загиблими в місцевій греко-католицькій парафії Воздвиження Чесного Хреста. Молитву очолив єпарх Вроцлавсько-Кошалінської єпархії УГКЦ Володимир Ющак. Учасники молилися за ліквідаторів, евакуйованих і всіх постраждалих від катастрофи 1986 року.

Опісля в Музеї Пана Тадеуша відбулося відкриття фотовиставки «Чорнобиль: Пам'ятаємо минуле, під загрозою майбутнє» та показ документального фільму «Видимий ворог» про окупацію Чорнобильської зони військами росії.

Під час показу генеральний консул України у Вроцлаві Тарас Токарський наголосив, що фільм поєднує пам'ять про трагедію 1986-го та події 2022 року, коли Чорнобиль знову опинився в центрі світової уваги, нагадуючи про відповідальність і необхідність міжнародної співпраці перед сучасними загрозами.

У відзначеннях взяли участь і представники вроцлавського гуртка ОУП.

Фото з фейсбук-сторінки
Генерального консульства України у Вроцлаві

Зустріч з Ростиславом Затхеєм у Перемишлі

У рамах відзначень 40-х роковин Чорнобильської трагедії учні школи ім. Маркіяна Шашкевича у Перемишлі мали унікальну можливість почути правду про події 26 квітня 1986 року з перших вуст.

20 квітня гостем школи став Ростислав Затхей, колишній мешканець міста Поліське в Україні, розташованого у 30-кілометровій Зоні відчуження.

Як зазначено на фейсбук-сторінці школи, гість поділився з учнями тим, про що не пишуть у сухих звітах: силу вибуху на ЧАЕС, радіацію, політику влади, Поліське, котре стало новим домом для переселенців із Прип'яті, та якою ціною відбувалася ліквідація.

«А як цю розмову сприйняли наші учні „шашкевичівки"? Здавалося б, підлітки, які звикли до стрічки новин, відеоігор та кліпового мислення, – але в аудиторії стояла глибока тиша. Тиша, яка говорить більше за будь-які слова. Для багатьох із них Чорнобиль досі був лише картинкою з комп'ютерної гри «S.T.A.L.K.E.R.» або серіалом на Netflix. Сьогодні ж він став справжнім. Болючим. Людським», – читаємо на фейсбук-сторінці навчального закладу.

Фото з фейсбук-сторінки школи

Більше новин читайте на сайті: nasze-slowo.pl.
Опрацював на основі повідомлень Павло ЛОЗА

eprasa.pl 543ab60fa7

ПОДІЇ ТИЖНЯ

Підготувала **Тетяна ДАНЮЧЕНКО**

Туапсе знову палає

Безпілотники Центру спецоперацій «А» СБУ у взаємодії з з ГУР та Силами безпілотних систем вчергове уразили інфраструктуру морського порту «Туапсе» та Туапсинського НПЗ у Краснодарському краї рф. Це вже четвертий удар по Туапсинському НПЗ за останні два тижні.

Попередні удари спричинили масштабні пожежі, ліквідація яких тривала по кілька діб. Підтверджено знищення 24 резервуарів, пошкодження ще чотирьох, а також інших елементів інфраструктури, а роботу заводу фактично призупинено. Унаслідок удару 28 квітня на території заводу знову виникла пожежа в районі резервуарного парку, що підтверджується супутниковими знімками.

У спецслужбі зазначають, що внаслідок удару українських безпілотників 1 травня виникла пожежа нафтомазутної суміші в резервуарах. Над терміналом підіймається стовп чорного диму.

Нагадаємо, що 16 квітня підрозділи Deep-strike Сил спеціальних операцій уразили кілька об'єктів на нафтовому терміналі в чорноморському порту Туапсе. 20 квітня Генштаб ЗСУ підтвердив знищення 24 та пошкодження 4 резервуарів нафтопереробного заводу «Туапсинський». І в ніч на 28 квітня дрони атакували ті самі об'єкти, російська влада повідомляла, що масштабну пожежу гасили понад 160 рятувальників, було оголошено евакуацію мешканців. Глава рф владімір путін заявив, що удари по російських енергетичних об'єктах у Туапсе можуть призвести до екологічної катастрофи.

В травні в Україну надійде 28 млрд євро

Україна отримає першу частину цьогорічного траншу кредиту від Євросоюзу вже цього місяця, це 28,3 млрд євро на оборону, повідомила голова Комітету з питань бюджету Роксолана Підласа. Другу частину нададуть у червні, це 16,7 млрд євро, і спрямують їх на бюджетні потреби.

«Кредит від ЄС Ukraine Support Loan у 45 млрд євро складається з двох частин: транш військової підтримки – надійде у травні, та бюджетної – в червні. Йдеться про 28,3 млрд євро на оборонні потреби і 16,7 млрд євро на покриття дефіциту бюджету», – наголосила Роксолана Підласа.

За її словами, кошти військової підтримки Україна спрямує на закупівлю та виробництво зброї.

Нагадаємо, цей кредит від ЄС був схвалений ще в грудні, але Угорщина затягнула його реалізацію, змушуючи Україну ремонтувати пошкоджений росіянами нафтопровід «Дружба», яким вона разом зі Словаччиною продовжує отримувати нафту з країни-агресора. Розблокування кредиту відбулося наприкінці квітня, одразу після того, як Україна відновила транзит нафти. Позика складається з 90 млрд євро: 45 з них нададуть цього року, а решту – наступного. Кошти переважно підуть на фінансування зброї для відбиття агресії: як закупівлі, так і виробництва. Хоча це кредит, але Україна не повертатиме кошти до того, як отримає репарації від росіян.

США не закладає в бюджет фінансування USAI

У проєкті бюджету США на 2027 рік не заклали окремого фінансування програми з надання допомоги Україні у сфері безпеки (USAI). Ukraine Security Assistance Initiative (USAI) – це програма військової підтримки України, що дозволяла Пентагону замовляти військову техніку для ЗСУ у оборонних компаній. Програму створили за часів президентства Джо Байдена.

На слуханнях у Комітеті Сенату США з питань збройних сил сенатор штату Мен Ангус Кінг порушив питання щодо подальшої підтримки України та раніше виділених грошей. Мова йшла про 400 мільйонів доларів, передбачених двопартійним і двопалатним актом Конгресу США минулого року.

За словами учасників слухань, ці кошти надійшли у березні, втім їх розподіл ще триває.

Своєю чергою міністр оборони США Піт Гегесет, відповідаючи на питання сенатора Кінга щодо фінансування ініціативи з підтримки України, заявив, що Вашингтон очікує більшої фінансової участі європейських країн. «Ми хочемо, щоб Європа активізувалася, фінансувала і взяла на себе цей тягар. Це багаті країни зі статками в 20 трильйонів доларів проти економіки в 2 трильйони доларів. Європа може зробити крок вперед, Європа може профінансувати це. Якщо це так важливо для Європи, то європейські країни повинні платити за це», – сказав він.

Крім того, виконувач обов'язків фінансового керівника Міністерства війни США Джулс Герст підтвердив, що фінансування цієї програми в документі відсутнє.

Нагадаємо, раніше глава Пентагону Піт Гегсет заявляв, що 400 мільйонів доларів допомоги Україні, які ще в грудні 2025 року були затверджені Конгресом, виділили 28 квітня. Йдеться про пакет на суму 400 млн доларів на потреби Ініціативи сприяння безпеці України (USAI), яка передбачає закупівлю обладнання Пентагоном в американських оборонних компаній. Це асигнування включили у Закон про національну оборону, схвалений Конгресом США у грудні 2025 року.

Посланці Трампа не поспішають в Київ

Посланці президента США Дональда Трампа – Стів Віткофф і Джаред Кушнер – не поспішають з візитом до Києва, тому що у США вважають, що відновлення участі в мирних переговорах не принесе відчутних результатів. Про це пише Kyiv Independent з посиланням на анонімні джерела.

Високопоставлений український чиновник, обізнаний у цій справі, заявив, що «вони обіцяли (відвідати Київ) багато разів, але досі жодного разу не виконали свою обіцянку». Співрозмовник підкреслив розчарування в Києві через дисбаланс у дипломатичних контактах, тому що Віткофф і Кушнер доволі часто відвідували рф для візитів до владіміра путіна.

Запланований візит посланців Трампа до Києва мав на меті не лише продемонструвати добру волю. За словами однієї особи, обізнаної з цим питанням, він мав стати поштовхом для відновлення тристоронньої дипломатії між Україною, росією та США.

eprasa.pl 543ab60fa7

За словами двох джерел, передбачалося, що Віткофф і Кушнер спочатку відвідають Київ, зустрінуться із Зеленським, а вже потім вирушать до москви для переговорів із путіним.

Повідомляється, що наразі візит ускладнюють кілька факторів. «На стратегічному рівні обидва посланці залишаються глибоко залученими до переговорів між США та Іраном, які продовжують домінувати у зовнішньополітичному порядку денному Вашингтона. Як зазначив один із чиновників, фокус адміністрації змістився настільки сильно, що Україна більше не визначає дипломатичний порядок денний», – йдеться в статті.

Крім того зазначається, що подорожі у воєнний час також становлять перешкоду. Як повідомило одне із джерел, обізнане з перемовинами: «У них є свої проблеми з тим, що доводиться їхати поїздом. Для Віткоффа це складно».

Водночас глибша проблема полягає у відсутності прогресу в переговорах та ризику, що візит викриє цей глухий кут.

Так, один із українських чиновників сказав, що «росіяни наполягають, що хочуть весь Донбас; наша позиція така: давайте знайдемо гідне рішення. Тож наразі незрозуміло, навіщо (посланцям Трампа) їхати аж сюди, щоб знову почути те саме». «Поки що немає змісту», – додає він.

Американський чиновник повідомив виданню, що візит залишається предметом обговорення, але наголосив, що «він ще не підтверджений».

Попри зупинку взаємодії на високому рівні, комунікація між Києвом і Вашингтоном не припиняється. Чиновники обох сторін продовжують координувати дії через численні канали, навіть коли Україна шукає шляхи перезавантаження формату співпраці.

За словами одного з українських чиновників, Київ зараз шукає «нові формати», щоб активізувати взаємодію зі США. «Наразі ситуація в США для них не сприятлива саме через війну в Ірані», – підсумовує той самий чиновник.

Нагадаємо, що останній раунд тристоронніх переговорів відбувся 16 лютого, а наступна зустріч, запланована на кінець лютого, була відкладена незадовго до нанесення американо-ізраїльських ударів по Ірану. Також 14 квітня президент Володимир Зеленський повідомляв, що спецпосланник Стів Віткофф та зять президента США Дональда Трампа Джаред Кушнер планують приїхати в Україну.

В українців падає довіра до Заходу

Українці стали менше довіряти гарантіям безпеки від Європи і США на випадок повторного нападу росії. Про це свідчать дані опитування, яке проводив Київський міжнародний інститут соціології (КМІС).

Згідно з даними опитування, якщо на початку року 59% українців очікували, що у разі повторного нападу Європа надасть необхідну підтримку для відбиття нападу, то зараз – 52%. Натомість з 31% до 41% стало більше тих, хто не вірить, що Європа надасть необхідну підтримку. Разом з цим усе ж поки серед українців більше тих, хто вірить у гарантії безпеки від Європи.

У випадку ж США зміни більш кардинальні. Якщо в січні спостерігався паритет тих, хто вірить і ні, то у квітні більшість українців не вірять, що США нададуть необхідну підтримку. Частка тих, хто не вірить, зросла з 40% до 57%. Натомість з 39% до 27% стало менше тих, хто довіряє гарантіям безпеки від США.

Окремо соціологи зазначають, що у випадку США порівняно із Європою вдвічі більше тих, хто завагався і не зміг відповісти на запитання – 16% проти 7%.

Санкції проти Андрія Богдана

Президент Володимир Зеленський запровадив санкції проти колишнього глави Офісу президента Андрія Богдана. Указом від 2 травня Зеленський ввів у дію рішення РНБО. У санкційному списку – 5 фізичних осіб, серед яких і Богдан. У повідомленні на сайті президента зазначено, що дії вказаних осіб «загрожують національним інтересам, безпеці, суверенітету й територіальній цілісності України».

«Санкції застосовані щодо українського юриста Андрія Богдана, українського бізнесмена, соратника та партнера підсанкційного Віктора Медведчука Богдана Пукіша, російського бізнесмена, ключового менеджера підсанкційної платіжної системи A7A5, яку використовують для обходу санкцій, Алана Кірюхіна, функціонерів-пропагандистів олімпійського спорту РФ Станіслава Позднякова та Михайла Маміашвілі», – пояснили в пресслужбі.

Обмежувальні заходи, зокрема, передбачають: позбавлення державних нагород України, блокування активів, припинення торговельних операцій, запобігання виведенню капіталів за межі України, припинення дії або зупинення ліцензій та інших дозволів, заборона участі в приватизації та оренді державного майна.

Санкції застосовані на 10 років, за винятком безстрокового позбавлення державних нагород України.

Нагадаємо, 21 травня 2019 року президент Володимир Зеленський призначив главою своєї Адміністрації свого радника з юридичних питань та юриста олігарха Ігоря Коломойського – Андрія Богдана. Через рік, 11 лютого 2020 року, Зеленський звільнив Богдана, припинив з ним спілкуватися і призначив головою Офісу президента Андрія Єрмака.

Пантеон видатних українців

В Україні створять Пантеон видатних українців – мова йде про повноцінне повернення всієї української історичної пам'яті.

Володимир Зеленський зазначив, що під час наради щодо стратегічних питань української політики пам'яті та вшанування національних героїв, ухвалили рішення про початок роботи зі створення Пантеону видатних українців. «Обсяг відповідних завдань надзвичайно великий і потребує залучення різних державних інституцій, українського суспільства та дипломатичних контактів із багатьма партнерами України», – зазначив глава держави.

Йдеться передусім про повернення в Україну історичних діячів – тих фігур, які мають фундаментальне значення для формування української національної свідомості та для нашого державотворення.

Також ідеться про політику героїв в Україні, гідну меморіалізацію різних етапів української історії та повноцінне повернення всієї української історичної пам'яті.

«Маємо створити особливе місце ціннісної консолідації українського народу, яке точно матиме значення для майбутніх поколінь українців і берегтиме пам'ять про покоління українців, які й створили нашу культуру та нашу державу», – наголосив президент.

eprasa.pl 543ab60fa7

Павло ЛОЗА
Фото з фейсбук-сторінки Посольства України
та Ігоря Горківа

Підготовча конференція «На шляху до URC» у Ряшеві

Підготовча конференція «На шляху до URC» («Road to URC»), що передує червневому саміту в Ґданську, відбулася в Ряшеві 26-27 квітня. Зустріч була присвячена інтеграції оборонних секторів та закладанню основ для майбутньої відбудови України. У її рамах представлено виставкову зону, яка зібрала понад 120 компаній та проведено міжнародні змагання дронів.

Під час відкриття депутат парламенту та голова Ради співробітництва з Україною Павел Коваль наголосив, що вибір столиці Підкарпатського регіону був невипадковим.

«Ряшів сьогодні продовжує свою традицію інтеграції регіону, який колись можна було б назвати центром промисловості», – наголосив польський політик.

Своєю чергою посол України в Польщі Василь Боднар зауважив, що розбудова оборонного потенціалу «нерозривно пов'язана з подальшою відбудовою України».

Другий день конференції відкрив прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск разом із прем'єр-міністеркою України Юлією Свириденко.

У своєму виступі прем'єр-міністр Польщі оголосив про запуск великого проєкту зі створення потужної польської армії безпілотників, у якому допомагатиме Україна. Польський план зі створення армади дронів буде підтриманий українським досвідом та технічними ноу-хау.

«Ми інвестуватимемо в це спільні європейські та польські кошти і, як я вже казав, український досвід та можливості», – повідомив Дональд Туск.

«Польща повинна мати свою сучасну армаду безпілотників, щоб мати сьогодні можливість не тільки допомогти Україні, але й з повною впевненістю казати польському народові, що ми в безпеці», – додав прем'єр-міністр Польщі.

Тим часом прем'єр-міністерка України Юлія Свириденко нагадала, що Україна та Польща готуються до проведення Ukraine Recovery Conference у червні цього року.

«Для нас особливо цінно, що вперше ця щорічна конференція матиме окремий вимір безпеки та оборони – це ключовий складник відбудови України разом з енергетикою, розвитком приватного сектору, людського капіталу і відновленням інфраструктури на шляху до членства в ЄС»,– сказала Юлія Свириденко. Вона зазначила, що Україна розширюватиме співпрацю та інтегруватиме український оборонно-промисловий комплекс у європейський простір.

Прем'єр-міністерка України наголосила, що ініціативи «Build with Ukraine» і «Build in Ukraine» створюють інструменти для розвитку спільних підприємств і локалізацій виробництва як в Україні, так і в країнах-партнерах.

eprasa.pl 543ab60fa7

«Це спільна інвестиція у безпеку на нашому континенті», – зазначила Юлія Свириденко.

Серед учасників конференції «На шляху до URC» був, зокрема, голова Перемиського відділу ОУП Ігор Горків. Він також представляв організацію на зустрічі з посолкою Великобританії, що відбулась у Ряшеві. Про участь у конференції та зустріч з британською дипломаткою очільник перемиського ОУП розповів «Нашому слову».

– Ти брав участь у панельних дискусіях щодо співпраці в галузі оборони між Україною та Польщею, а також між Україною та іншими країнами світу. Серед учасників були великі виробники безпілотників з України й Польщі. Які твої враження?

– Перш за все увагу привернула динаміка виробництва технологій, наприклад, у Польщі та Україні. Як зазначили учасники панелі від польської сторони, наразі польським виробникам потрібно кілька місяців, щоб змінити та впровадити виробництво конкретного компонента для певної моделі дрона чи підлаштувати систему виробництва. За словами українських учасників панелі, Україна, щоб змінити таку систему, потребує кількадесят днів. Це показує спроможності.

Посол Великобританії в Польщі Мелінда Сіммонс (третя справа) та представники організацій

Загальне враження таке, і це також звучало в закулісних розмовах, що на попередніх подібних зустрічах, як зараз у Ряшеві, від України чули прохання про підтримку. Сьогодні ж вона виступає з пропозицією на кшталт «ми можемо допомогти вам захистити себе – купуйте наші дрони». Це зміна ситуації, оскільки виявляється – в України є «сильні карти».

Мені теж цікавим було, що, заходячи до виставкового намету, де представлені технологічні інновації, зокрема, бачиш українські дрони «ТОЛОКА» та «VAMPIRE», тобто «вампіри», і про це все розповідають молоді хлопці та дівчата.

– А як виглядає ситуація з вивченням українського досвіду вже більше ніж чотирьох років війни?

– Про це йшлося під час панелі, яку вів Едвін Бендик з Фонду ім. Стефана Баторія, де взяли участь представники неурядових організацій з Польщі та України. Серед них були, зокрема, Олександр Сушко з Міжнародного фонду «Відродження», Моніка Міловська – голова фонду «To Proste» та ініціаторка і реалізаторка ініціативи «Mapuj Pomoc». Але гостем цієї панелі був і голова цивільної оборони Норвегії Ейстейн Кнудсен. Коли його запитали про норвезький досвід та підготовку до криз, він відповів, що для них зразковою моделлю є те, що робить зараз Україна. Виявляється, що з початку повномасштабної війни в Україні норвежці їздять туди й навчаються українського кризового досвіду. Серед іншого – як забезпечити функціонування держави таким чином, щоб, з одного боку, був забезпечений фронт і бойові дії, а з іншого – робити все можливе, щоб держава функціонувала якомога «нормальніше», з роботою навчальних закладів і навіть кінотеатрів й театрів.

– Ти та представники інших організацій мали можливість зустрітися з посолкою Великобританії в Польщі Меліндою Сіммонс. Про що ви говорили?

– Окрім пані посол, на зустрічі були присутні ще дві жінки-секретарки посольства. На подію запросили нас, тобто Об'єднання українців у Польщі – відділ в Перемишлі, Український дім у Ряшеві, організацію «Підкарпатська асоціація активних сімей», а також фонд «W Stronę Dialogu». Розмова тривала понад дві години. Я говорив, серед іншого, про дезінформацію. Також сказав, як зростання антиукраїнських настроїв впливає на громадян України, які проживають у Підкарпатті. Розповів і про дітей, і про дорослих. Зокрема, як їхав у Ряшів, мав можливість спілкуватися з українцями, і вони сказали, що коли, наприклад, розмовляють телефоном на вулиці, а довкола них є інші люди, то перестають вживати українську мову. Вони бояться вербальної агресії. Ми також маємо досвід роботи з нашими мобільними групами, котрі їздять до шкіл у Підкарпатському воєводстві в рамах кураторського проєкту «Дружня школа». Українські учні кажуть, що часто краще забути своє походження та стати поляком, бо в школі буде легше. Тому з такого погляду, я вважаю зустріч з пані послом Великобританії важливою, і ми сподіваємося, що наша розмова з нею надасть певні можливості для подальшої співпраці, зміцнення контактів та підтримки.

– До речі, про підтримку з боку інших західних країн для організацій у Польщі, які допомагають Україні. Яка вона зараз?

– Під час нашої розмови з пані посол Великобританії я, зокрема, згадав про те, що адміністрація президента США минулого року закрила іноземну допомогу, тобто гранти, що Державний департамент та Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) надавали різним організаціям. У результаті в наданні допомоги утворилася «прогалина». Проблема стосується не лише організацій, які займаються підтримкою України, а й усього світу. І це сфера, яку може використати Китай. Раніше кошти від USAID приймали за певних умов. Важливим було, щоб той, хто буде користуватися грантом, дотримувався демократичних цінностей і був відкритим до різних людей.

Тепер, можливо, Китай захоче використати цей простір. Можуть запропонувати організаціям підтримку, але, можливо, буде треба відмовитися від певних цінностей. А ми знаємо, якою державою є Китай, і що він підтримує росію. Про це ми теж згадали. ●

eprasa.pl 543ab60fa7

Павло Лоза
Фото з фейсбук-сторінки школи та ОУП-Катоивиці

Вшанування річниці акції «Вісла»

Щороку 28 квітня вшановуємо пам'ять понад 140 тисяч українців, виселених у 1947 році. 79-ту річницю акції «Вісла» було відзначено як у Польщі, так і в Україні.

Явожно

Більшість представників української меншини у Польщі вшановували пам'ять депортованих українців під час спільних молитов на богослужіннях.

Так було, зокрема, у Білому Борі, де учні школи ім. Тараса Шевченка взяли участь у літургії, відправленій у намірі жертв примусових виселень. Після – представники місцевої української громади на площі біля шкільного гуртожитку посадили пам'ятне деревце, яке має «нагадувати про долі тисяч людей, змушених покинути свої домівки».

Завершенням дня став виступ, котрий підготувала молодь. У відзначеннях участь взяли духовенство, учні та вчителі білобірської школи, представники місцевого гуртка Об'єднання українців у Польщі та інші гості.

Своєю чергою члени гуртка ОУП у Катовицях зустрілися біля пам'ятника на місці колишнього Центрального табору праці у Явожні. Саме туди під час акції «Вісла» потрапив 2781 українець. Померло в таборі 162 людини.

За них та інших жертв виселення відбулася панахида.

«Це місце сьогодні не ділить, а об'єднує – в імені пам'яті про жертв табору: українців, поляків, німців та євреїв», – нагадують на фейсбук-сторінці гуртка ОУП його члени.

Панахиду в Явожні очолив отець Тарас Яворський у співслужінні з отцем Василем Пастернаком та отцем Романом Островським. У молитві взяли участь представники української громади в Польщі на чолі з головою катовицького гуртка ОУП Іваном Зрадою.

Представники Об'єднання у своєму дописі теж нагадують, що минулого року українська громада Сілезії попрощалася з Іриною Ковалик з дому Зрада, котра, маючи 2,5 роки, разом із мамою потрапила до табору в Явожні. Протягом багатьох років Ірина Ковалик дбала про збереження пам'яті, щоб щороку українська громада збиралася біля пам'ятника 28 квітня й у вересні на молитву.

Не лише у Польщі вшанували 79-ту річницю переселення. У Львові біля меморіалу, присвяченому депортованим українцям Закерзоння у 1944-1951 роках, зустрілися депутати Львівської обласної ради. Серед них – керуючий справами ЛОР Ярослав Гасяк, депутатка ради та голова товариства «Надсяння» Соломія Риботицька, депутатка Ореслава Хомик, представники товариств «Холмщина», «Лемківщина», «Надсяння», «Устріки», духовенство та військові.

Голос взяв, зокрема, віцепрезидент Українського католицького університету отець Богдан Прах, родом з Ліська, який, серед іншого, говорив про сімейну історію.

Учасники поклали квіти й лампадки до пам'ятника, а священники відслужили чин екуменічної панахиди. Під час заходу співав хор «Надсяння».

Тим часом Софія Федина, народна депутатка України, 28 квітня разом із колегами з Комітету гуманітарної та інформаційної політики поклали квіти й запалили свічу біля пам'ятного хреста жертвам тоталітарних репресій у Києві.

«Хочу відзначити єдність і принциповість комітету у відстоюванні історичної правди про депортацію і системну роботу над підготовкою голосування законопроєкту про засудження депортації українців Закерзоння», – написала на своїй фейсбук-сторінці депутатка, предки якої родом з Лемківщини.

28 квітня багато представників української громади й українські дипломати в Польщі, неурядові організації публікували у соціальних мережах дописи про депортацію 1947 року, часто ділячись сімейними історіями та фотографіями.

Варто зазначити, що у 79-ту річницю акції «Вісла» голос також взяли поляки.

«28 квітня для мене день великого смутку і скорботи», – пише у фейсбуці польська публіцистка та громадська активістка Ізабелла Хруслінська.

Заохочуємо послухати розмову з Ізабеллою, яка на телеканалі «Slava TV» розповідає, зокрема, про наслідки акції «Вісла». Ви можете переглянути програму на ютуб-каналі «Slawa TV» під назвою «Найтемніша сторінка історії. Правда про операцію „Вісла", яку варто знати | Хруслінська».

Білий Бір

Також цього дня гостею Радіо Двуйка (Dwójka – Program 2 Polskiego Radia) була докторка Аліція Малішевська-Полєк, авторка книжки «Втрачена батьківщина» («Ojczyzna utracona»), що вийшла минулого року. Соціологиня і культурологиня Варшавського університету провела майже 80 наративних інтерв'ю зі старшим поколінням українців, які були позбавлені власної малої батьківщини у 1947 році внаслідок акції «Вісла», та їхніми онуками. ●

eprasa.pl 543ab60fa7

Григорій СПОДАРИК
Фото з архіву Збіґнєва Піщако

Про війну без слів – виставка карикатуриста Олексія Кустовського в Ольштині

У бібліотеці Вармінсько-Мазурського університету в Ольштині до кінця травня можна подивитися виставку карикатур українського художника Олексія Кустовського.

Збіґнєв Піщако

На ній представлено добірку робіт карикатуриста, який від початку повномасштабної війни росії проти України майже щодня створює нові ілюстрації й публікує їх у пресі та інтернеті. Його роботи є коментарем до того, що відбувається в Україні під час війни.

Олексій Кустовський, який працює під псевдонімом «Кусто», вважається одним із найсильніших художніх голосів спротиву російській агресії. Він співпрацює з редакцією «Голос України». З перших днів війни митець показує у своїх роботах як її жорстокість, так і силу та витривалість українців. Його ілюстрації відзначені багатьма міжнародними нагородами й стали своєрідним візуальним записом сучасних політичних і суспільних подій, пов'язаних із війною.

Виставка охоплює роботи, у яких художник використовує просту, але дуже виразну форму та сильні символи. Він не показує насильство прямо, а більше звертається до глибших причин і механізмів війни та ненависті. Через символічні образи митець показує страждання цивільних людей, викриваючи неправду й лицемірство агресора. Організатори підкреслюють, що картини зрозумілі без перекладу, бо їхній зміст читається через образи.

Під час відкриття виставки її куратор Збіґнєв Піщако розповів про Олексія Кустовського та контекст його творчості, поєднавши біографічний вимір із сучасними подіями війни в Україні. Куратор підкреслив, що Кустовський є «видатним художником-ілюстратором, карикатуристом з України», який не мав класичної художньої освіти, адже за фахом є агрономом, а малювання тривалий час залишалося його позапрофесійною пристрастю. Перші публікації робіт карикатуриста з'явилися у 1998 році, й відтоді митець систематично розвиває свою діяльність, активно використовуючи соціальні мережі.

Куратор звернув увагу на масштаб творчого доробку художника, який має сотні публікацій і понад 250 нагород, що, за словами Збіґнєва Піщако, робить Олексія Кустовського «людиною-оркестром». «Виставка є безпосередньою реакцією на війну в Україні та потребою її художнього осмислення», – відзначає Збіґнєв Піщако.

Він наголошує також, що визначення «спеціальна військова операція», вигадане росією, спотворює реальність подій, тоді як мистецтво здатне цю реальність повернути й показати без прикрас. У цьому контексті Збіґнєв Піщако згадував поняття «рашизм» як ідеологічне поєднання націоналізму та фашистських практик.

Крім того, на думку куратора виставки, візуальне мистецтво діє значно швидше й безпосередньо, якщо порівнювати з текстом, дозволяючи миттєво донести зміст і викликати емоційну реакцію глядача. Саме завдяки цій виразності роботи Олексія Кустовського стають не лише мистецькими творами, а й візуальним свідченням війни та її наслідків.

Виставка в бібліотеці ВМУ в Ольштині є спільною ініціативою університету та Вармінсько-Мазурського відділу Асоціації польських журналістів. Партнером події виступила Асоціація польських художників-карикатуристів. ●

eprasa.pl 543ab60fa7

Григорій СПОДАРИК
Фото автора статті

«Всі вже є переможцями»: в Ольштині відбувся конкурс «Молоді знавці України»

У Початковій школі №2 в Ольштині, де працює пункт навчання української мови, вже вчетверте пройшов воєводський конкурс «Молоді знавці України», який зібрав майже тридцять учнів із різних куточків Вармії та Мазур. Для одних це був шанс перевірити знання, для інших – можливість зробити крок до майбутньої освіти. Водночас для всіх конкурс став емоційним і пізнавальним досвідом.

З перших хвилин відчувалася особлива атмосфера із сумішшю хвилювання, зацікавлення й амбіцій. Учні не приховували своїх емоцій. «Трошки стрес мала, але також дуже цікавилася цим конкурсом», – зізналася Габрієла. Тим часом дехто підходив до випробування більш прагматично. «Я хочу піти до української школи, і цей конкурс може мені у цьому допомогти», – пояснив Михайло. А для когось участь була підкріплена додатковою мотивацією. «Щоб мати оцінку шість з української мови», – сказала Ліліана, пояснюючи своє рішення прийти на конкурс.

Враженнями поділився ще один з учасників – Ярема, який звернув увагу на широту тем: «Було про Лесю Українку, Київську академію, пісню „Ой, у лузі червона калина”». Для нього участь мала і практичне значення, бо дає можливість здобути додаткові бали, які рахуватимуться при вступі до середньої школи. Ярема точно знає, що буде це ліцей, але ще не визначився чи ґурово-ілавецький, чи котрийсь з ольштинських.

Завдання, як зауважили учасники, були різноманітними – від літератури до історії та культури. Найчастіше звучало ім’я Лесі Українки, адже саме її постать стала однією з головних тем конкурсу. Тим часом не всі питання були легкими. «Найважчим було впорядкування цитат», – поділився Орест. Учні знаходили серед завдань й улюблені теми: від Чорнобиля до українських пісень.

Попри складність, конкурс залишив у дітей позитивні враження. Особливо це відчула Аня Понєвозік, яка опинилася серед лауреатів: «Я не сподівалась, що виграю, але якось вдалося». Водночас, відповідаючи на запитання, що дає участь у таких заходах, вона щиро додала: «Забаву». У її словах звучала не лише радість від успіху, а й суть самого конкурсу, який є простором, де навчання поєдналося з емоціями, відкриттями та задоволенням від пізнання.

Учителі та організатори підкреслювали, що цей захід був не просто перевіркою знань, але також підтвердженням сенсу їхньої щоденної праці. «Ці знання напевно на якийсь час залишаються в серцях учнів, і це дуже добре», – наголосила Сильвія Пєтночка, додаючи, що конкурс

eprasa.pl 543ab60fa7

засвідчив: навіть якщо школярі інколи сумніваються у своїх вміннях, «вони вміють, пам'ятають і завжди будуть пам'ятати». Для неї це також особиста радість – успіх її учня, який переміг і підтвердив важливість спільної праці школи й родини.

Про ширший сенс конкурсу говорив і Петро Табака, наголошуючи на ролі джерел в отриманні знань: «„Наше слово" – це великий архів не тільки про Україну, але також українську меншину в Польщі». Саме наш тижневик є для учасників важливим джерелом інформації про життя українців у Польщі та допомагає їм глибше зрозуміти власну культуру й ідентичність.

Організатори зізналися, що важливим для них є не тільки перебіг самої події, але і її результати. «Найважливіше те, що все пройшло з успіхом», – підкреслила Мирослава Четирба-Піщако. Вона висловила надію, що учні й учителі виїжджали з Ольштина задоволені, а конкурс матиме продовження. Організаторка звернула увагу і на сам процес підготовки, який назвала своєрідним «марафоном», що охоплює вивчення різноманітних тем, інтенсивну працю і, як результат, відчуття досягнення, особливо у тих, хто здобув призові місця. Крім того, Мирослава Четирба-Піщако підкреслила, що така форма конкурсу відповідає потребам сучасного учня, який «хоче мати результати» й бачити конкретний вплив своєї праці на освітній шлях.

Водночас конкурс був викликом. Не всі могли перемогти, і це викликало сильні емоції. Та, як зазначила голова журі Любомира Тхір: «Всі діти, які сюди приїхали, вже є переможцями». Вона підкреслила, що учасники працювали з «дуже широкою, різноманітною» тематикою, яка охоплювала не лише Україну, а й життя українців у Польщі. За її оцінкою, більшість відповідей показала високий рівень, з них «90% були дуже добрими», хоча деякі завдання, зокрема граматичні, виявилися справді складними. Однак саме підготовка до конкурсу, за словами Любомири Тхір, дозволяє учням «вийти поза програму навчання» і значно розширити свої знання.

Особливо цінним було те, що конкурс поєднав різні виміри – знання про Україну та досвід українців у Польщі. Він не лише навчав, а й формував ідентичність, відкривав нові горизонти та заохочував до подальшого пізнання.

Важливою частиною події були й додаткові розваги, які щороку її супроводжують. Поки журі перевіряло роботи, учні відвідали Ольштинський замок, де взяли участь у майстер-класах. Діти спостерігали, занотовували побачене, а згодом обговорювали це в групах. Такі завдання, як підкреслювали організатори, дають можливість не просто змагатися, але й разом відкривати нові знання та познайомитися ближче.

Організатори вже сьогодні замислюються над майбутнім. Ймовірно, у 2027 році тематика конкурсу знову охоплюватиме історію, літературу, культуру та життя українців у Польщі. Звучать також ідеї нових напрямів. Наприклад, більше уваги приділити сучасній літературі, історичним подіям і важливим датам, а також традиціям і мові, яка, як показав досвід, є для учнів найбільшим викликом. Не виключено, що серед важливих тем з'являться роковини акції «Вісла» як ключового історичного досвіду українців у Польщі, що формує пам'ять ідентичності громади. ●

eprasa.pl 543ab60fa7

Історичний календар

ТРАВЕНЬ

Підготувала Тетяна ДАНЮЧЕНКО

Фото з Вікіпедії

6 травня 1921 р. – 105 років тому народилася Олександра Селюченко, майстриня глиняної іграшки.

Прийшла на світ в містечку Опішня на Полтавщині в гончарській родині Федора та Явдохи Селюченків. До глини привчилася змалечку, вже в шестирічному віці вправно ліпила свої перші свистунці, рибки, качечки. Найбільшим святом для дівчини були ярмарки в Опішні, звідки вона пізніше взяла багато сюжетів для своїх глиняних мініатюр.

Пережила голод 1932-33 років, смерть старшого брата. У 1937 році, після закінчення семирічки, два роки навчалася в Опішнянській школі майстрів художньої кераміки, після закінчення якої поїхала за направленням на роботу до Запоріжжя. Пізніше три роки пропрацювала на важких роботах на відбудові звільненого від німецької окупації Донбасу, де підірвала здоров'я.

У 1946 році повернулася до Опішні, де почала працювати на заводі «Художній керамік» – спочатку різноробочою, а згодом – ліпницею. Тут вона пропрацювала практично все життя, до виходу на пенсію у 1976 році.

Про Олександру Селюченко заговорили в 1949 році, коли її вироби були відзначені премією на Всеукраїнській виставці іграшки в Києві. Після цього вони помандрували по обласних, республіканських, міжнародних мистецьких виставках, де так само неодноразово відзначалися високими нагородами. Попри це майстриня продовжувала ходити щодня на роботу, щоб «виробляти план», штампуючи одноманітні свистунці та інші фабричні вироби.

«Силою жмуть, аби я не творила, а сиділа і пекла норму. І ніхто не згадує, що я творчий майстер. Я прожила вік, а жодної персональної виставки не мала. Наче я не ліплю. Ніхто не розуміє, що я прожила однією глиною. Це було основне в моєму житті», – скаржилася вона в листі до київського художника Олександра Фисуна.

У 1970 році Олександру Селюченко прийняли в члени Спілки художників УРСР, а через рік їй присвоєно звання заслуженого майстра народної творчості УРСР. Вона була учасницею більше ста різноманітних виставок, але перша її персональна виставка відбулася лише 1985 року в Полтавському краєзнавчому музеї. Крім різноманітних коників, баранців, пташечок, вершників та народних сюжетів, тут були й персонажі п'єси Івана Котляревського «Наталка-Полтавка» та «Лісова пісня» Лесі Українки, композиції на теми «Сорочинського ярмарку» та «Ночі перед Різдвом».

Олександра Селюченко до кінця життя так і не вийшла заміж, всю свою любов та енергію віддаючи роботі. Власних дітей в неї теж не було, хоча дуже любила малечу і довгий час вела при школі гурток «Сонячний круг». Більшість своїх робіт вона роздаровувала і дуже переймалася потім, як її глиняним «діткам» буде на новому місці.

Померла 23 червня 1987 року..

9 травня 1871 р. – 155 років тому в селі Велеснів на Галичині (нині це Монастириський район Тернопільської області) в родині сільського дяка народився Володимир Гнатюк, в майбутньому – один із корифеїв української науки кінця XIX – початку XX століття, фольклорист, етнограф, перекладач, літературознавець і громадсько-культурний діяч.

Ще дев'ятирічним, навчаючись у місцевій школі, хлопчик зацікавився фольклором і почав записувати почуті народні оповідання, пісні, колядки. Це визначило його подальший життєвий і професійний шлях. Навчався також у Василіянській гімназії в Бучачі та цісарсько-королівській гімназії в Станиславові. Мріяв стати богословом та місіонером, хотів потрапити до Колегії св. Атанасія у Римі.

У 1894 році вступив до філософського факультету Львівського університету, де познайомився з багатьма українськими громадсько-політичними, культурними й науковими діячами, серед яких були Іван Франко, Філарет Колесса, Михайло Грушевський. Після закінчення університету був обраний секретарем Наукового товариства імені Шевченка (НТШ) і залишався ним до кінця життя.

Як науковець, організував і здійснив десятки етнографічних експедицій у села Галичини, Буковини, Закарпаття, Словаччини, Угорщини, збираючи та записуючи місцевий фольклор. Коли за станом здоров'я не зміг брати участь в експедиціях особисто (у 1902 році у Володимира Гнатюка діагностували туберкульоз), продовжував виступати їхнім організатором: розробляв запитальники, спрямовував у села своїх колег і друзів, збирав і обробляв отримані ними матеріали. Виділив основні жанрово-тематичні групи фольклору, одним із перших дослідників взявся за збирання сороміцьких пісень і приказок.

Фольклорна спадщина Володимира Гнатюка налічує 58 томів етнографічних збірок, у яких містяться 8 622 коломийки, 1 348 народних оповідань з демонології, 412 легенд, 322 колядки, 319 зразків сороміцького фольклору. Також учений підготував рукопис «Словника українських закарпатських говорів» на 30 тисяч слів, був співзасновником музею НТШ у Львові.

Він першим вивів українську фольклористику на європейський рівень. Був обраний до складу етнографічного товариства у Празі, Відні, членом-кореспондентом Академії наук Російської імперії, потім – Академії наук УРСР. Заснована у 1918 році в Києві Українська Академія наук також обрала Володимира Гнатюка своїм дійсним членом, але за станом здоров'я він не зміг переїхати на постійну роботу до столиці України.

Помер 6 жовтня 1926 року у Львові. Похований на Личаківському цвинтарі неподалік від могили Івана Франка.

11 травня 1891 р. – 135 років тому в Санкт-Петербурзі в родині приват-доцента Петербурзького університету Миколи Делоне народився син Лев, у майбутньому – відомий вчений-генетик і селекціонер.

Рід Делоне бере початок від французького лікаря П'єра Делоне, який під час війни 1812 року потрапив у полон і лишився в Росії. Його син, Борис Делоне, теж був відомим у Москві лікарем. А Микола Делоне, батько Лева, був відомим математиком і механіком, одним із перших творців і організаторів планеризму в Києві, вчителем видатного авіаконструктора Ігоря Сікорського.

eprasa.pl 543ab60fa7

До Києва родина Делоне потрапила вимушено. У 1890 році Микола Делоне створив та очолив кафедру практичної механіки Варшавського Політехнічного інституту, але в 1905 році він підтримав студентів, які організували страйк, після чого йому було заборонено викладати та жити на території Польщі. Якраз у цей час в Києві відкрився Політехнічний інститут, і Микола Делоне прийняв пропозицію викладати там.

Лев Делоне змалку проявляв інтерес до природи. Тому в 1911 році, після закінчення четвертої Київської гімназії, вступив на природниче відділення фізико-математичного факультету Київського університету, де навчався на кафедрі ботаніки під керівництвом професора Сергія Навашина, працюючи в цитологічній лабораторії цієї кафедри практикантом.

Під час І Світової війни працював у Київському військовому шпиталі санітаром, пізніше помічником рентгенолога. Був метеорологом 111-ї піхотної дивізії на східному фронті, членом ради солдатських депутатів, її секретарем. Але фронт став розвалюватися, і в 1918 році Лев Делоне повернувся до Києва і до університету.

Воював у складі Добровольчої Денікінської армії, але швидко розчарувався. Після розгрому армії дістався до Тбілісі, де відновив роботу в лабораторії професора Навашина. З 1922 року став асистентом кафедри ботаніки агрономічного факультету Тифліського політехнічного інституту.

У 1928 році Делоне повертається в Україну і оселяється в селі Маслівка Канівського повіту Київської губернії, де працює на посаді професора Маслівського інституту селекції і насінництва, засновує кафедру генетики і читає лекції з цієї дисципліни.

У 1933 році вченого переводять до Харкова завідувачем сектора генетики Українського інституту рослинництва. У вересні 1935-го він очолює групу генетики Харківської обласної дослідної станції, працюючи за сумісництвом завідувачем кафедри селекції і насінництва (згодом генетики і цитології) Харківського сільськогосподарського інституту. Вчений вивів багато сортів злаків, які відзначалися урожайністю та стійкістю до хвороб. У 1938 року разом з Миколою Гришком видає підручник «Курс генетики», який протягом десятиріч вважався одним з головних для вищих навчальних закладів.

Але в 1936-1939 роках в СРСР почалися нападки на генетику. Багато провідних генетиків, з якими співпрацював Делоне, опинилися в ГУЛАГу, де й загинули. Сам Делоне в той час різко критикував волюнтаристські ідеї Трохима Лисенка, але його успіхи в селекції були настільки гучними, що його не зачепили.

У 1941 році отримав контузію при будівництві оборонних споруд в Дніпропетровській області і з родиною був евакуйований до Саратова, а пізніше – в Узбекистан.

Нова хвиля репресій почалася в 1948 році, тоді Делоне звинуватили у «поширенні антинаукового вчення морганізму-менделізму» і закрили двері Сільськогосподарського інституту та Інституту генетики і селекції АН УРСР, виключили з партії (точніше – він сам поклав свій партквиток у відповідь на чергову пропозицію «покаятися»). Але в Інституті генетики зберегли його польові дослідні ділянки, де вчений рік проводив досліди, не отримуючи зарплати. Щоб вижити, довелося продавати родинні реліквії. Через рік Делоне поновили на роботі, але без права викладати.

З 1946 року і до смерті працював в НДІ генетики та селекції АН УРСР, де очолював відділ агроекології і рослинних ресурсів. Був одним із організаторів Всесоюзного товариства генетиків і селекціонерів ім. Вавилова.

Влітку 1969 року, після смерті дружини, переїхав до Москви на запрошення доньки Наталі.

Помер 1 листопада 1969 року. Похований у Москві.

24 травня 1881 р. – 145 років тому в Києві народився Олександр Богомолець, вчений, який відкрив світові «сироватку Богомольця», що прискорювала зрощування переломів та загоєння м'яких тканин. Основоположник вітчизняної школи патофізіологів, доктор медицини, академік АН УРСР та її президент (1930-1946), академік та віцепрезидент АН СРСР. Хоч НКВС і вважало його «підозрілим» через те, що двоюрідний брат Вадим Богомолець був генерал-хорунжим Української Держави за гетьмана Павла Скоропадського.

Народився в Лук'янівській в'язниці, де за участь в революційній боротьбі перебувала його мати – Софія Богомолець (Присецька). Після розгляду справи її відправили на каторгу, де вона і померла від сухот. Хлопчик виховувався у дідуся Миколи Присецького. Вперше побачив свою матір лише в десять років, коли їм з батьком дозволили її відвідати. Батько працював земським лікарем.

Після закінчення гімназії Олександр Богомолець навчався на медичному факультеті Новоросійського університету в Одесі. 1909-го, у 28 років став доктором медицини. Всесвітньовідомий фізіолог Іван Павлов позитивно оцінив докторську дисертацію молодого вченого, наголошуючи, що новаторські ідеї відкриють «нові, набагато ширші перспективи в медичній науці».

1911-го ректор Імператорського Миколаївського університету в Саратові професор Василь Разумовський запросив Богомольця працювати. Він завідував кафедрою загальної патології з курсом бактеріології. Тут він створив лабораторію загальної патології, яка на той час була кращою в Російській імперії.

З 1926-го професор Богомолець працював у Московському університеті. В цей період він досліджував переливання крові, вивчав можливість консервації донорської крові. 1929-го Олександр Богомолець став академіком АН України, а 1931-го – її президентом.

У Києві він створив і очолив Інститут експериментальної біології та клінічної фізіології, де розроблялися проблеми патологічної фізіології. У Києві Богомолець завершив ґрунтовне наукове дослідження – тритомний посібник з патологічної фізіології, удостоєний Державної премії І ступеня. Олександр Богомолець заснував геронтологічну школу, де вивчав процеси старіння, одним із перших почав вивчати гіпертонічну хворобу. Опублікував понад 150 наукових праць з ендокринології, порушення обміну речовин, імунітету та алергії, раку, патології кровообігу, патогенезу, шоку, механізму дії переливання крові, старіння організму. Створив школу патофізіологів.

Внаслідок ідеологічної кампанії проти генетики, фізіології та патофізіології, які в СРСР були визнані буржуазною псевдонаукою, припинила існування наукова школа Богомольця. Хоча розроблена ним антиретикулярна цитотоксична сироватка – «сироватка Богомольця» – широко використовувалася.

Помер вчений 19 липня 1946 року від пневмотораксу на тлі давнього туберкульозу. Похований в Києві.

eprasa.pl 543ab60fa7

Марко ПОСТІВ-ЯРУГА

О сопружествах дідів-прадідів

Продовження з попереднього номера

На урядовых друках з наголовками описаныма латинском мовом перше вінчаня молодят в гладышівскій церкви записувано - як єм юж згадувал - 28 січня 1787 рока. Од того дня в тых книгах маме такы колюмны: *Mensis* (адже місяц и ден) // ***Sponsus*** (*N*(уме)*rus Domus* / *Nomen* / *Religio* (*Catholica* / *Autalia*) / *Aetas* (рокы) / *Caelebs*/ *Viduus*) // ***Sponsa*** (*Nomen* / *Religio* (*Catholica* / *Autalia*) / *Aetas* / *Caelebs*/ *Vidua*) // ***Testes*** (*Nomen* / *Conditio*) //. През якысий час мова была дальше в більшости польска, хоцкі товдышній: *Fedor, Danko,Osyf, Demko, Gmytro, Mykyta, Tymko,Jurko, Wasyl*, *Hryc, Mykołay* **ци** *Dorka* **Полякамы напевно не были. Пак од стороны 13. (од 1793 р.) латина зачынат ся юж на добре, од того рока царює во вшыткых метрикальных книгах Гладышова и Вірхни. Рідна мова появлят ся в них лем в вышше нагаданых іменах молодят. Од 1835 р. нашой рідной мовы єст веце, в ній сут записуваны згоды родичів на вінчаня малолітных.** Кирилиці в нашых метрикальных книгах было товды як на лікарство, часом трафит ся лем єдна буква (так як товды кєд Цар міг стати Цапом, але было и так, же єґомосьць по нашому записали ціле слово). **Запис вінчаня Матея, котрому парох записал 23 и** ¼ прожитого рока, під вінцьом стаючого 25 листопада 1850 р., в більшости зроблений єт в латині. По нашому маме там лем сесе:Ja отець при свідкахъ зозвалаю на мальженьство сынови моіому +Леон Вірхняньскіи (та крестик перед няньом молодого єст його підписом). 25листопада 1850 рока Василиса (маюча лем 20 років) замуж идуча за вышше згаданого Матея, тіж мала згоду, але єй няньо выстарали ся о урядовий папірец: *Consnsus Institutia popullaris d^ta^239bris 1850* ад *N° 170 reperitur in actis parochialibus (Згода Інстытуциі урядовой з дня 23 листопада 1854 р., ч. 170 находит ся в актах парохіяльных).* Што цікаве, Василиса не єст панном, там чорне на білым стоіт, же то: *derelicta vidua post p.d.* ***Samuelem*** (по нашому то просто: остала вдова по блаженной памяти Самуелю). Кєд другий раз в церкви під вінці ставала, тіж мусіла мати няньову згоду, но бо не мала ищы скінченых 24 років. А так по правді, то сеса молода вдова не мала ищы ани тых єґомосьцьом приписаных 20 років, бо народила ся 12 лютого 1831 р., адже кєд другий раз за муж ишла, мала 19 років 9 місяци и 13 дни.

Часом вписы няньовой згоды (мати ниґда єй не давала, кєд отец был незнаний, то молодий або молода мали згоду суда) закінчены сут стверджыньом, хто записал сесу згоду няня молодого або молодой, то штоси в роді урядовой печаткы. Записаны згоды дуже бесідуют, вказуют, яке місце в товдышнім церковнім праві мали жены, мож повісти, же іхній голос в справі вінчаня іхніх малолітных діти рівнал ся з голосом рыбы. При звінчаных 1 червця 1879 р. стоіт: На супружество нашой малолітной донки согласимо ся мы єй родиче +Емиліанъ Мадзуля-отецъ; +Андрей Цар-свьдок. Подписалъ Пр. О. J. Ганчаковскій. Крестикы сут підписами няня молодой и свідка, зазначено тіж хто іхню згоду записал, то протоєрей о. Йоан Ганчаковский. Згоду няня на вінчаня малолітной молодиці за муж идучой 15 листопада 1860 записано тіж по нашому, але латинком: *Ja małolitnoj moioy dońka pozwalaju na toje manżelstwo przy swidkach +Petro Pawczyk – oteć.* ***Per me F. Przysłopski loci Curatus***. Згода записана єст ту латинком, а єґомосьцьова «печать» єст юж гет латиньска. Штож, така была дійсніст тамтых часів, в метрикальных книгах вшытко найчастішше записане єст по латині. 26 лютого 1854 р. священник латинком ани по рускы нич не записал, зато, же родиче выстарали ся о урядове позволіня на шлюб малолітных діти, вшытко записано канцелярийном мовом: *Consnsus Institutia popullaris d^ta^22 Februari 1854 ad N^o^180/181 reperitur in actis parochialibus. Suprasatos copulavitet in matrimonium consult entem Patrem subscripsis Felix Przysłopski R. D. loci Curatus* (Згода Інстытуциі урядовой з дня 22 лютого 1854 р., ч. 180/181 находит ся в актах парохяльных. Згаданы особы звінчал и сопоругів повчыл Отец Фелікс Прислопский священник, завідател парохії, записующый).

eprasa.pl 543ab60fa7

Што цікаве, кєд єґомосьці писали товды по нашому, то молодята раз были «сопругамы», а іншым разом «супругами». 3 марця 1867 р. записано: Малолітніому синові позваляіо на сопружество + Маті Ковальчик отец / Позваляіе на сопружество при свідкахъ + Гриц Парагуз отец / *Conscensum dederunt parentes coram inscriptio testibus J*(ohan). *Hancz*(akowskyj). (Згоду дали родиче в присутности свідків. Й(оан*). Ганч(*аковксий*).*). Іншый парох (о. Стефан Хиляк) 19 лютого 1865 р. записал, же: Малолітніому синові моіему соизваляю на супружество*: +Петро Василик отец*, Малолітній донці моєй соизваляю на супружество*: +Спиридон Марчакъ отец*. Шкода, же того вшыткого в метрикальных книгах не записувано од початку, знали бы сме дуже більше. Барз добрі бы было, кєд того роду книгы од першой стороны были бы так богаты в інформациі о женихах та іхнім роді як на посьлідных, а ищы краще кєд проваджено бы іх в такий спосіб од початку існуваня парохій в нашых селах. Сесы, аджи гет по латині писаны метрикальны книгы нашых сел, потверджают (я на них не нарічу), же справді: Не є такого зла, котре бы на добро не могло ся обернути. Сьміло мож повісти, же метрикальны книгы маме завдякы тому, же при першім роздорі Польщы нашы дідове дістали ся під німецку шляпу (завдякы німецкому: *Ordung muss sein*). Знам, же Лемковину заняла Австрия, але край Австрияків то Österreich, та іхня держава слово в слово по нашому то: Східніє Цісарство – очывидно Німців. Кєд Австрия занимала Лемковину, Відень был столицьом вшыткых Німців, было так покля Бісмарк в 1871 р. не створил *Deutsches Reich*-у, адже Цісарства Німецкого.

Вертаючы до метрикальных книг, нагадам, же од іх заложыня (адже од 1776 р.) гладышівскы єґомосьці записували лем няня молодого и молодой, а мати вписана была лем товды, кєд дакотре з молодят было неправого ложа и отец был незнаний (*Ignotus*). Деколи, кєд женачом был вдовец, його няня не вписувано, при молодиці-вдові тіж нераз єст лем єй імено и назвиско. 11 мая 1778 р. записано, же *Anastasia Benicha* идеза вдівця, за: *Grzegorza Kwoczkę Pracowitego* (адже за селянина, за ґазду). Не знати кілко мали років, бо товды того ищы не записувано. Зрештом, нашы єґомосьці не лем при вдівцях и вдовах не записали кого сыном они были, не є того рода запису и при неєднім молодым женачу, ци молодій молодици. 23 жовтня 1786 рока під вінці стал 26-літний: *Ignacy Feciuta z Gładyszowa młodzian* (жыючый в хыжы нр. 38), та лем 20-річна: *Maria Spinczycha z Gładyszowa panna*. Того роду вписів єст більше.

Мамы, адже особы, котры народили молодого и молоду, в гладышівскых, метрикальных книгах першый раз зачато реґулярні юж записувати аж од 15 листопада 1835 р. (13 листопада 1835 р. в записі вінчаня іншых молодят вшытко было ищы по старому). Того дня женил ся: *Antonius filius*(сын)*Andrae et*(и) *Marianna Tarbay,* ***incola*** *ex pago Pantna* **(селянин не маючий свойой хыжы з Панкной). Женил ся парубок** маючий 23 рокы, а під вінці з ним стала: *Justinna in cola loci* (селянка не маюча свойой хыжы в місцевім сел – адже ту розходит ся о Гладышів), *Auxentii et Evae Skrypak filia* (дівка). Сеса молодиця мала лем 17 років и так як и єй жених была вільного стану. То при них парох першый раз записал, же мали згоду родичів: *Consnsus Institutio pupilaris reperit in actis Kancelaribus, d^to 4 9bris 1835 N^ro 595* (Згода Інституциі урядовой знаходит ся в актах Канцелярії, з дня 4 листопада 1835 року ч. 595). *Podpisany przy zwyz rzeczonych Swiadkach zezwala Synowi swoiemu na małzenstwo (…) Tarbay + / Subscripsit* (записал) *Andreas Gładyszowski administrator Capellania loci*. Думам, же єдиным оправданьом зміны способу записуваня церковного сьлюбу може быти тото, же якраз в тім році канцлером єпархяльной консисторії перемиской грекокатолицкой єпархіі стал о. Андрій Петрасевич (од 1818 аж до 1847 р. цілий час єпископом был Йоан Снігурский). Відомо, нове начальство, новы порядкы. Шкода, же такых розпоряджынь не было перше, не хочу быти ехом, але справді шкодую, же того рода вписы не были роблены од першой стороны, дуже веце знали бы сме о жытю нашых предків. Од листопада 1835 р. маме дуже богатшый запис и в іншых метрикальных книгах (адже де записувано приходящых на сес сьвіт и одходящых до вічности), але о тім буде аж пак. ●

eprasa.pl 543ab60fa7

51-й ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНСЬКИХ ДИТЯЧИХ АНСАМБЛІВ

КОШАЛІН 2026

відбудеться **20-21 червня 2026 року** (субота-неділя) в Балтійському драматичному театрі у Кошаліні за адресою: Театральна площа 1 (Plac Teatralny 1)

Зголошення про участь ансамблів просимо пересилати листом до 15 травня ц.р. на адресу:
Związek Ukraińców w Polsce, Zarząd Oddziału w Koszalinie, ul. J. Piłsudskiego 6/1, 75-500 Koszalin
тел.: 94 /342-64-70, 884-994-009 koszalin@ukraincy.org.pl zup_koszalin@wp.pl

Заохочуємо до участі всі ансамблі, особливо кабаре та інструментальні групи! БЕЗ КАЗОК!

У заяві слід подати: ►назву ансамблю ► місцевість ► ім'я та прізвище керівника, а також його електронну адресу і телефон ► тему, заголовок, час тривання програми, рід виступів (субота – не довше 15 хв.; неділя – 10 хв.) ► кількість виконавців та опікунів (1 на 15 дітей) ► кількість мікрофонів тощо.

Управа відділу ОУП у Кошаліні

Zadanie dofinansowano ze środków Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji
Zadanie publiczne jest współfinansowane ze środków Gminy Miasta Koszalina
Zadanie publiczne jest współfinansowane z budżetu Województwa Zachodniopomorskiego
Zadanie dofinansowano ze środków Budżetu Państwa (Działalność zmierzająca do ochrony, zachowania i rozwoju tożsamości kulturowej mniejszości ukraińskiej. * Dziecięce Festiwale i Konkursy)

ПРОГРАМА святкувань празника Вознесіння Христового 16-17 травня 2026 року в селі Улюч на Сяніччині

Ласкаво запрошуємо всіх, кому дорога пам'ять про рідне село Улюч, 16-17 травня 2026 року на урочисті Богослужіння празника Вознесіння Господа Нашого Ісуса Христа.

Субота, 16 травня 2026 р.:
14.00 – молебень при капличці в неіснуючому селі Грушівка,
15.00 – молебень і панахида на місці неіснуючої парафіяльної церкви св. Миколая в Улючі, згодом зустріч при ватрі над Сяном.

Неділя, 17 травня 2026 р.:
10.00 – Служба Божа в церкві Вознесіння Христового на горі Дубник в Улючі.

Оргкомітет: Богдан Холявка, Данута Співак, Мирослав Мніх, Іреней Яворницький

ЗДАЄТЬСЯ 2-кімнатна квартира площею 69м² в центрі Перемишля. Контактний номер + 48 780 652 950

ДОРОГІ ЧИТАЧІ!

Можливе запізнення газети залежить не від видавця, а від пошти.
Нагадуємо, що замовлення на передплату приймає також Kolporter (kolporter.com.pl).

Редакція

eprasa.pl 543ab60fa7

Проща до Вербиці 2026

Товариство «Вербицька земля» вчергове організовує поїздку на рідні землі Закерзоння.

Цього року проща до Вербиці відбудеться 10-12 липня.

Представляємо графік поїздки:
10 липня (п'ятниця):
а) виїзд о 7:00 – стоянка Пєнєнжно;
б) приїзд до готелю у вечірній час, поселення – Томашів-Любельський.

11 липня (субота):
а) сніданок;
б) виїзд до Вербиці о 8:30;
в) служба божа об 11:00;
г) панахида на цвинтарі;
ґ) інтеграційна зустріч;
д) повернення до готелю ввечері.

12 липня (неділя):
а) сніданок;
б) 7:30 – виїзд до Перемишля;
в) служба божа у катедрі;
г) цвинтар Січових стрільців (Пикуличі);
ґ) Народний дім – зустріч, обід;
д) повернення додому – Пєнєнжно.
Вартість поїздки – 1100 золотих від особи

XXIV ЗАГАЛЬНОПОЛЬСЬКИЙ РИСУНКОВИЙ КОНКУРС «РІДНІ ЗЕМЛІ ДІДУСІВ МОЇМИ ОЧИМА» ЗАПРОШУЄМО ДІТЕЙ ТА МОЛОДЬ ДО УЧАСТІ!

Праці просимо виконати у форматі А3.
Просимо: не кладіть на малюнки пластиліну та гострих елементів, які можуть знищити дитячі праці в транспорті. Братимуться до уваги тільки індивідуальні праці.

Ззаду праці треба подати:
► ім'я і прізвище дитини ► вік автора ► клас і школу ► адресу і номер телефону.

Професійне журі оцінюватиме праці у категоріях виконавців:
1) діти дошкільного віку (до 6-го року життя),
2) школярі 7-9 років (початкова школа),
3) школярі 10-12 років,
4) школярі 13-15 років.
Найкращі праці будуть нагороджені та експоновані під час 51-го Фестивалю українських дитячих ансамблів – Кошалін 2026 20-21 червня 2026 року (субота-неділя).
Праць не повертаємо!
Праці просимо надсилати до 15 травня 2026 року на адресу:
Związek Ukraińców w Polsce
Zarząd Oddziału w Koszalinie
ul. J. Piłsudskiego 6/1, 75-500 Koszalin
Тел.: 094 /342-64-70, 884-994-009
koszalin@ukraincy.org.pl
zup_koszalin@wp.pl

Управа відділу ОУП у Кошаліні

До уваги вчителів української мови з Малопольського воєводства

Малопольська куратoрія освіти позитивно розглянула заяву Фонду «Просвіта» стосовно появи методиста зі справ навчання української мови в Малопольському воєводстві та зобов'язалася найближчим часом провести набір на цю посаду.
Просимо спостерігати за сайтом куратoрії – **kuratorium.krakow.pl** та сайтом Małopolskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli – **mcdn.edu.pl**.
На цих сайтах помістять запрошення скласти заяву про намір працювати методистом та формальні вимоги.
Просимо теж надіслати відповідну інформацію на адресу Фонду – **prosvita@o2.pl** – щоб ми були в курсі справ.

Наше Слово **Adres:** Redakcja "Nasze Słowo", ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa, tel.: **biuro redakcji** – tel./fax 22 677-88-10 / +48 661-420-649, redaktor naczelny – 22 677-88-11, sekretarz redakcji – 22 677-84-46, redakcja – 22 677-84-45. **E-mail:** redakcja@nasze-slowo.pl, prenumerata@nasze-slowo.pl, ogloszenia@nasze-slowo.pl Internet: www.nasze-slowo.pl **Kolegium Redakcyjne:** Piotr Tyma, Paweł Łoza, Tetiana Daniuczenko, Anastazja Krawczuk. **Zespół redakcyjny: pełniący obowiązki redaktora naczelnego** – Paweł Łoza, **sekretarz** – Tetiana Daniuczenko, **redaktorzy** – Igor Szczerba (Warszawa), Anna Winnicka (Koszalin), Grzegorz Spodarek (Kętrzyn), redaktor stylistyczny – Anna Russu, redaktor techniczny – Olga Michaluk, **biuro redakcji** – Katarzyna Stepan. **Współpracownicy:** Anastazja Krawczuk (Warszawa), Stefan Migus (Olsztyn), Piotr Andrusieczko (Kijów), Ludmiła Łabowicz (Białystok), Lesia Korostatevych (Warszawa), Daryna Popil (Warszawa), Władysław Graban (Krynica Zdrój), Piotr Wirchniański (Gładyszów).
Wydawca: Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7 03-614 Warszawa, tel.: 22 679-96-77 (sekretariat), E-mail: sekretariat@ukraincy.org.pl, biuro@ukraincy.org.pl Internet: http://ukraincy.org.pl **Fotoskład:** Redakcja „Nasze Słowo" **Druk:** Drukarnia „Efekt". Nakład 1400 egz. Pismo dofinansowano ze środków budżetu państwa Związek Ukraińców w Polsce, ul. Kościeliska 7, 03-614 Warszawa.
Konto bankowe dla wpłat w PLN: 47 1160 2202 0000 0000 5515 6292
Konto bankowe dla wpłat w EURO, CAD: IBAN: PL47 1160 2202 0000 0000 5515 6292 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa,
Konto bankowe dla wpłat tylko w USD: IBAN: PL20 1160 2202 0000 0000 5515 6196 BIC/S.W.I.F.T.: BIGBPLPWXXX Bank Millennium S.A., ul. S. Żaryna 2a, 02-593 Warszawa.

Poglądy autorów publikacji nie zawsze są zbieżne z poglądami redakcji. Za wiarygodność faktów odpowiadają autorzy. Redakcja nie zwraca tekstów nie zamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania, skracania i zmiany tytułów. Koresponduje z czytelnikami tylko na łamach tygodnika. Rozpowszechnianie materiałów z „Naszego Słowa" wyłącznie za zgodą redakcji. Za treść ogłoszeń i reklam redakcja nie ponosi odpowiedzialności.

„Nasze Słowo" dostępne jest w oddziałach Poczty Polskiej, w wybranych EMPiK-ach oraz w wydaniu internetowym www.eprasa.pl/news/nasze-slowo.

Publikacje wyrażają jedynie poglądy autora/ów i nie mogą być utożsamiane z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Статті виражають точку зору авторів і не можуть уособлювати офіційну позицію Міністра внутрішніх справ та адміністрації.

eprasa.pl 543ab60fa7

58.

ДИТЯЧИЙ ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ІМ. МИРОНА СИЧА

DZIECIĘCY FESTIWAL KULTURY UKRAIŃSKIEJ IM. MIRONA SYCZA

ЕЛЬБЛОНГ І ELBLĄG 2026

Teatr im. A. Sewruka
w Elblągu, ul. Teatralna 11

9-10 травня І maja 2026

Програма / Program

9 травня | maja (субота | sobota)

10.00 Концерт 58. Дитячого фестивалю української культури ім. Мирона Сича – презентація дитячих ансамблів

Koncert 58. Dziecięcego Festiwalu Kultury Ukraińskiej im. Mirona Sycza – prezentacja zespołów dziecięcych

17.30 Концерт – художня програма ансамблю **«Зернятко»** при Культурно-мистецький центрі «Красне» з Луцька (Україна)

Koncert – program artystyczny zespołu **„Zerniatko"** przy Kulturalno-Artystycznym centrum „Krasne" z Łucka (Ukraina)

10 травня | maja (неділя | niedziela)

10.30 Гала-концерт 58. Дитячого фестивалю української культури ім. Мирона Сича

Koncert galowy 58. Dziecięcego Festiwalu Kultury Ukraińskiej im. Mirona Sycza

Організатор / Organizator

Об'єднання українців у Польщі | Związek Ukraińców w Polsce

Субсидовано із засобів / Dofinansowano ze środków

Бюджету держави / Budżetu Państwa

Самоуправління Вармінсько-Мазурського воєводства / Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Самоврядування міста Ельблонг / Samorząd Miasta Elbląg

Ельблонського повіту / Powiatu Elbląskiego

Медія-патронат / Patronat medialny

Razem z Tobą | Наше Слово

Організовано у співпраці з Театром ім. Александра Севрука в Ельблонзі / Zorganizowano przy współpracy z Teatrem im. Aleksandra Sewruka w Elblągu

eprasa.pl 543ab60fa7